

SIKKERHETSDATBLAD

FS-5 ONE STEP CEMENT

1. Identifikasjon av stoffet / produktet og av selskapet / foretaket

Utgitt dato	22.09.2008
Kjemikaliets navn	FS-5 ONE STEP CEMENT
Kjemikaliets bruksområde	Lim for C-PVC sprinkler

Importør

Firmanavn	GPA Flowsystem AS
Postadresse	Verkstedveien 23, Postboks 427
Postnr.	N-1401
Poststed	SKI
Land	Norway
Telefon	+47 64 85 68 14
Telefaks	+47 64 85 68 01
E-post	vf@gpa.no
Hjemmeside	www.gpa.no

Utarbeidet av	HMS-databladet er utarbeidet/ revidert av SØRCO AS. Koppholen 6. Postboks 8040, 4068 Stavanger. tif. 51 63 90 00 webside: www.Sorco.no
Nødtelefon	Giftinformasjonssentralen:22591300

2. Farlige egenskaper

Klassifisering	Xi, F; R11, R36/37, R66, R67
Farebeskrivelse	Meget brannfarlig. Damp kan forårsake dødsighet og svimmelhet. Gjentatt eksponering kan gi tørr eller sprukket hud. Irriterer øynene og huden.
Andre farer	Ved oppvarming til temperatur > 150 C , dannes det giftige forbindelser av klorerte forbindelser som f.eks.: fosgen, saltsyre.

3. Sammensetning /opplysning om innholdsstoffer

Komponentnavn	Identifikasjon	Merking/klassifisering	Innhold
Butanon	CAS-nr.: 78-93-3 EC-nr.: 201-159-0 Indeksnr.: 606-002-00-3	Xi, F; R11, R36, R66, R67	2 - 9 %
Tetrahydrofuran	CAS-nr.: 109-99-9 EC-nr.: 203-726-8 Indeksnr.: 603-025-00-0	Xi, F; R11, R19, R36/37	50 - 60 %
Aceton	CAS-nr.: 67-64-1 EC-nr.: 200-662-2 Indeksnr.: 606-001-00-8	Xi, F; R11, R36, R66, R67	5 - 12
Cykloheksanon	CAS-nr.: 108-94-1 EC-nr.: 203-631-1	Xn; R10, R20	2 - 10 %

	Indeksnr.: 606-010-00-7		
Klorert PVC harts			%
Kolonneforklaring	CAS-nr. = Chemical Abstracts Service; EU (Einecs- eller Elincnummer) = European inventory of Existing Commercial Chemical Substances; Ingrediensnavn = Navn iflg. stoffliste (stoffer som ikke står i stofflisten må oversettes hvis mulig). Innhold oppgitt i; %, %vkt/vkt, %vol/vkt, %vol/vol, mg/m ³ , ppb, ppm, vekt%, vol%		
FH/FB/FM	T+ = Meget giftig, T = Giftig, C = Etsende, Xn = Helseskadelig, Xi = Irriterende, E = Eksplosiv, O = Oksiderende, F+ = Ekstremt brannfarlig, F = Meget brannfarlig, N = Miljøskadelig.		

4. Førstehjelpstiltak

Generelt	Flytt den skadde fra forurensningskilden. Ikke gi noe å drikke hvis personen er bevisstløs. Plasser bevisstløse skadde i stabilt sideleie og sørg for frie luftveier. Ved hjertestans: hjertekompresjon.
Innånding	Frisk luft og hvile. Skyll nese og munn med vann. Ved pustevansker kan fagpersonell bistå den skadde ved å gi oksygen. Kontakt lege hvis ikke alt ubehag gir seg.
Hudkontakt	Ta av tilsølte klær. Vask huden grundig med såpe og vann. Kontakt lege hvis ikke alt ubehag gir seg.
Øyekontakt	Skyll straks med vann i flere minutter. Påse at eventuelle kontaktlinser er fjernet fra øyet før skylling. Kontakt lege hvis irritasjon vedvarer.
Svelging	Drikk et par glass vann eller melk. FREMKALL IKKE BREKNING! Kontakt lege.

5. Tiltak ved brannslukning

Passende brannslukningsmiddel	Brann kan slokkes med: Karbondioksid eller pulver. Slokkes med vanntåke. Ikke bruk vannstråle ved brannslukking da dette vil spre brannen. Beholdere som er utsatt for varme, avkjøles med vann og fjernes fra brannstedet dersom dette kan skje uten fare.
Uegnet brannslukningsmiddel	Vannstråle.
Brann- og eksplosjonsfarer	MEGET BRANNFARLIG! Løsningsmiddeldamper kan danne eksplosive blandinger med luft. Unngå innånding av røyken som oppstår ved brann.
Personlig verneutstyr	Brannslukkere bør benyttet frisklufttilført åndedrettsvern
Annen informasjon	Det dannes giftige gasser som CO og CO ₂

6. Tiltak ved utilsiktet utslipp

Generelle tiltak	Sørg for ventilasjon.
Sikkerhetstiltak for å beskytte personell	Røyking og bruk av åpen ild og andre antennelseskilder er forbudt. Unngå innånding av damper og aerosoler. Unngå kontakt med huden og øynene. Sørg for tilstrekkelig ventilasjon. Bruk verneklær som beskrevet i punkt 8 i dette sikkerhetsdatabladet. Tilsølte klær utgjør en brannrisiko. Ta forholdsregler mot utladning av statisk elektrisitet.
Sikkerhetstiltak for å beskytte ytre miljø	Avrenning eller utslipp til kloakk, vassdrag eller grunn er forbudt.
Metoder til opprydding og rengjøring	Absorber i inert, fuktig, ikke-brennbar materiale. Spyl deretter området med vann. Farlig avfall. Innleveres til spesialmottak.

7. Håndtering og lagring

Håndtering	Røyking og bruk av åpen ild forbudt. Unngå innånding av damper og sprøytetåke og kontakt med hud og øyne. Sørg for god ventilasjon. Skift straks tilsølte klær. Tilsølte klær utgjør en brannrisiko. Ta forholdsregler mot utladning av statisk elektrisitet. Vask hendene før pauser, før tobakksrøyking
------------	---

	og før inntak av mat og drikke.
Oppbevaring	Lagres som brannfarlig væske. Lagres i kjemikalierom. Lagres adskilt fra antennelseskilder, røyking forbudt. Tørt og kjølig. Lagres i ventilert sone. Oppbevares i originalemballasje. Unngå direkte sollys. Lagres i ventilert sone. Lagringstemp. < 32 C

8. Eksponeringskontroll / personlig verneutstyr

Administrative normer

Komponentnavn	Identifikasjon	Enhet	Norm år
Butanon	CAS-nr.: 78-93-3	8 t.: 75 ppm	2003
	EC-nr.: 201-159-0	8 t.: 220 mg/m ³	
	Indeksnr.: 606-002-00-3		
Tetrahydrofuran	CAS-nr.: 109-99-9	8 t.: 50 ppm	2003
	EC-nr.: 203-726-8	8 t.: 150 mg/m ³ , H	
	Indeksnr.: 603-025-00-0		
Aceton	CAS-nr.: 67-64-1	8 t.: 125 ppm	2003
	EC-nr.: 200-662-2	8 t.: 295 mg/m ³	
	Indeksnr.: 606-001-00-8		
Cykloheksanon	CAS-nr.: 108-94-1	8 t.: 20 ppm	2003
	EC-nr.: 203-631-1	8 t.: 80 mg/m ³ , H	
	Indeksnr.: 606-010-00-7		

Klorert PVC harts

Eksponeringskontroll

Anbefalte overvåkingsprosedyrer	Det bør gjennomføres målinger av: Løsemidler i arbeidsatmosfære. Måleresultatene bør underskride adm. norm. med god margin, helst <1/4 av adm. norm. Additiv faktor bør utregnes, denne bør være <<1, helst <1/4.
Begrensning av eksponering på arbeidsplassen	All håndtering skal foregå på godt ventilert sted. Anskaff utstyr for hurtig og rikelig øyeskylling.
Åndedrettsvern	Bruk egnet åndedrettsvern med kombinasjonsfilter, type A2/P2. Ved arbeid i trange eller dårlig ventilerte rom må det brukes åndedrettsvern med lufttilførsel.
Håndvern	Bruk vernehansker av: Neoprene. Polyvinylalkohol (PVA). Gjennomtrengningstid > 8 timer.
Øyevern	Bruk godkjente vernebriller.
Annet hudvern enn håndvern	Bruk egnede verneklær for å beskytte mot langvarig eller gjentatt hudkontakt .
Annen informasjon	Det må ikke spises, drikkes eller røykes under bruk. Ta straks av alle klær som er blitt våte eller tilsølt. Vask tilsølte arbeidsklær før de brukes igjen.

9. Fysiske og kjemiske egenskaper

Tilstandsform	Væske
Lukt	Eterisk
Farge	Rød
Løselighet i vann	Løslig.
Kokepunkt/ kokepunktintervall	Verdi: 56 °C
Flammepunkt	Verdi: -18--14 °C
Fordampningshastighet	Verdi: > 1
Damptrykk	Verdi: 143 mmHg Kommentarer: 20 C
Damptetthet	Verdi: 2,0 Kommentarer: luft 1

10. Stabilitet og reaktivitet

Forhold som skal unngås	Unngå varme, flammer og andre antennelseskilder. Må ikke utsettes for høye
-------------------------	--

	temperaturer eller direkte sollys.
Materialer som skal unngås	Unngå kontakt med oksiderende stoffer. Sterke syrer. Ammoniakk Isocyanater. Sterke alkalier.
Farlige spaltningsprodukter	Ved brann dannes giftige gasser (CO, CO ₂). Hydrogenklorid (HCl). Klor. Fosgen (COCl ₂).
Stabilitet	Stabil under de foreskrevne oppbevaringsforholdene.

11 Toksikologisk informasjon

Toksikologiske data fra komponenter

Øvrige helsefareopplysninger

Innånding	Damp kan forårsake døsigheit og svimmelhet. Innånding kan gi svie i nese og svelg, hodepine, tretthet, svimmelhet. Inneholder organiske løsningsmidler som ved massiv eksponering kan påvirke sentralnervesystemet og forårsake svimmelhet og beruselse. Damper irriterer luftveiene
Hudkontakt	Avfetting, uttørring og oppsprekking av huden. Langvarig kontakt kan forårsake tørr hud.
Øyekontakt	Irriterer øynene.
Svelging	Svelging kan gi brekninger og magesmerter. Små mengder som dras ned i luftveiene ved hosta eller brekning kan medføre luftveisforstyrrelser og kjemisk lungebetennelse.
Kroniske effekter	Langvarig eller hyppig innånding av damper i høye konsentrasjoner kan gi varige skader på nervesystemet, inkl. hjernen.

12. Miljøopplysninger

Toksikologiske data fra komponenter

Øvrige miljøopplysninger

Økotoksisitet	Kan være skadelig for vannlevende organismer
Mobilitet	Produktet er oppløselig i vann. Produktet inneholder organiske løsningsmidler som fordamper lett fra alle overflater.
Persistens og nedbrytbarhet	Produktet er bionedbrytbar.
Bioakkumulasjonspotensial	Produkten inneholder ikke stoffer som betraktes som bioakkumulerbare.

13 Fjerning av kjemikalieavfall

Avfallskode EAL	EAL: 160508 kasserte organiske kjemikalier som består av eller inneholder farlige stoffer, Norsas: 7042
Produktet er klassifisert som farlig avfall	Ja
Emballasjen er klassifisert som farlig avfall	Nei
Egnede metoder til fjerning av kjemikaliet	Absorber i vermikulitt eller tørr sand for senere deponering på godkjent fyllplass for spesialavfall.

14. Transportinformasjon

Proper Shipping Name	FLAMMABLE LIQUID N.O.S.(cyclohexan tetrahydrofuran, metyletylketon
Varenavn (nasjonalt)	Brannfarlig væske n.o.s (cyclohexan, tetrahydrofuran, metyletylketon)
Farlig gods ADR	Status: Ja UN-nr.: 1993 Klasse: 3 Fare nr.: 33 Emballasjegruppe: II
Farlig gods RID	Status: Ja UN-nr.: 1993

	Klasse: 3 Emballasjegruppe: II
Farlig gods IMDG	Status: Ja UN-nr.: 1993 Klasse: 3 Emballasjegruppe: II EmS: F-E, S-E
Farlig gods ICAO/IATA	Status: Ja UN-nr.: 1993 Klasse: 3 Emballasjegruppe: II
Fareseddel	Flamm.liquid

15. Opplysninger om lover og forskrifter

Faresymbol

Sammensetning på merkeetiketten	Butanon: 2 - 9 %, Tetrahydrofuran: 50 - 60 %, Aceton: 5 - 12 %, Cykloheksanon: 2 - 10 %, Klorert PVC harts: %
R-setninger	R11 Meget brannfarlig. R67 Damp kan forårsake døsighet og svimmelhet R66 Gjentatt eksponering kan gi tørr eller sprukket hud R36/37 Irriterer øynene og luftveiene.
S-setninger	S2 Oppbevares utilgjengelig for barn. S16 Holdes vekk fra antennelseskilder - Røyking forbudt. S51 Må bare anvendes på godt ventilerte steder. S24/25 Unngå kontakt med huden og øynene. S23 Unngå innånding av gass/røyk/damp/sprøytetåke. (Den eller de aktuelle betgnelser angis av produsent, importør eller omsetter). S29 Må ikke tømmes i kloakkavløp. S36/37/39 Bruk egnede verneklær, vernehansker og vernebriller/ansiktsskjerm. S38 Ved utilstrekkelig ventilasjon, må det benyttes egnet åndedrettsvern. S41 Unngå innånding av røyken som oppstår ved brann eller eksplosjon.
Referanser (Lover/Forskrifter)	HMS-databladet er utarbeidet/revidert etter 29 ATP. Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften). 1.6 2004 nr. 930. Administrative normer om forurensninger i arbeidsatmosfære. Forskrifter om helsefare-, brannfare-, eksplosjonsfare-, miljøfaremerking med veiledning, 2005. Norsk Stoffliste (SFT, Arbeidstilsynet, DSB, Petroleumsstilsynet) av 2005.

16 Andre opplysninger

Liste over relevante R-setninger (i seksjon 2 og 3).	R10 Brannfarlig. R11 Meget brannfarlig. R19 Kan danne eksplosive peroksider. R20 Farlig ved innånding. R36/37 Irriterer øynene og luftveiene. R36 Irriterer øynene. R66 Gjentatt eksponering kan gi tørr eller sprukket hud R67 Damp kan forårsake døsighet og svimmelhet
Leverandørens anmerkninger	Utarbeidet/ revidert av SØRCO AS. Koppholen 6. Postboks 8040, 4068 Stavanger. tlf. 51639000 webside: www.Sorco.no SØRCO har ikke ansvar for feil eller mangler i opplysninger fra produsent/leverandør. Produsent/leverandør av det kjemiske produktet, oppgitt i seksjon 1 i HMS-datablader er juridisk ansvarlig for databladets innhold. Kvalitetssikret av SØRCO AS etter 29ATP.

